

Seniorenbeleid 2025

Uitvoeringsprogramma

Datum: mei 2025

Inlichtingen bij: Team Sociale
Ontwikkeling

Doorkiesnummer: 0224-210400

Thuis in gemeente Schagen

Uitvoeringsprogramma Seniorenbeleid mei 2025

1. Aanleiding

Dit uitvoeringsprogramma is opgesteld naar aanleiding van het besluit van de gemeenteraad van Schagen op 26 maart 2024. De raad heeft, mede op basis van de inzet van de raadswerkgroep Seniorenbeleid, gekozen voor een gerichte aanpak met vier concrete speerpunten.

Deze speerpunten zijn het resultaat van uitgebreide consultatie met inwoners, maatschappelijke organisaties en professionals uit zorg en welzijn.

Het uitvoeringsprogramma bevat de vertaling van de raadsbesluiten naar uitvoerbare acties voor de periode 2025–2026. Na deze periode wordt de uitvoering structureel voortgezet, met als uitgangspunt de duurzame continuïteit van de activiteiten.

De aanpak is pragmatisch, uitvoerbaar en gericht op daadwerkelijke verbetering van de lokale situatie voor senioren in de gemeente Schagen.

2. Kaders

De raad heeft gekozen voor een gerichte aanpak met 4 concrete speerpunten.

Deze zijn

- Het college op te dragen de procedure voor het verkrijgen van een Wmo-indicatie zoveel mogelijk te vergemakkelijken, wat inhoudt dat efficiënt wordt geïndiceerd en er bij voorkeur geen dubbele indicaties noodzakelijk zijn en de raad hierover uiterlijk in de oordeelsvormende vergadering van november 2024 via de actieve informatieplicht te informeren.
- Het college op te dragen een goed systeem voor doelgroepenvervoer Schagen uit te werken wat uiterlijk gereed is in het derde kwartaal van 2025 en waarin een belbus of soortgelijke voorziening nadrukkelijk aan de orde komt, dit vooruitlopend op het te verbeteren systeem voor het regionale doelgroepenvervoer.
- Het college op te dragen om op zoek te gaan naar andere woonvormen voor ouderen binnen de gemeente Schagen, rekening houdend met een mogelijke (zware) zorgvraag, toegankelijkheid, sociale interactie (community care) en zorgvoorzieningen. Deze zeker mee te nemen in:
 - a; de te ontwikkelen gebieden Muggenburg-Zuid en Schagen-Oost.
 - b; ieder nieuw te ontwikkelen gebied binnen de gemeente Schagen.
 - c; en binnen bestaande gebieden zoeken naar mogelijkheden voor woonvormen voor ouderen (denk hierbij aan o.a. meewerken aan woningsplitsing, mantelzorgwoningen).
- Het college op te dragen activiteiten te stimuleren ter bevordering van de gemeenschapszorg (community care) binnen de woonkernen. Daarnaast zal maximale aandacht moeten worden geschonken aan mantelzorg en respijtzorg.

2.1 Aanvullende aandachtspunten

In de aanleiding van het raadsvoorstel is aangegeven dat de raad, naast bovenstaande speerpunten, een overzicht heeft opgesteld in bijlage 1 van het raadsvoorstel die hij verder van belang acht en onder de aandacht van het college wil brengen. In deze bijlage staan onderwerpen als respijt zorg, beweegplekken en digitale ondersteuning. Deze punten zijn op pagina 13

uitgewerkt.

2.2 Buurtkamers

Tijdens het tot stand komen van het Seniorenbeleid heeft de gemeente Schagen met Samen, Woonzorg Nederland, Wooncompagnie en Wonen plus Welzijn een nieuwe overeenkomst afgesloten voor de buurtkamers voor de periode 2025-2029. Hierop volgt in Q3 2025 een addendum met daarin de praktische uitwerking van de hernieuwde visie op buurtkamers. De ontwikkeling van de buurtkamers heeft een sterke connectie met gemeenschapszorg. Je zou kunnen zeggen dat dit eigenlijk de basis is van waaruit gemeenschapszorg kan groeien. Er is om deze reden besloten de buurtkamers onder speerpunt 4 mee te nemen.

3. Doel uitvoeringsplan

Dit uitvoeringsplan heeft als doel op een praktische manier richting te geven aan de organisatie bij het concretiseren van de gestelde kaders in hoofdstuk 2.

4. Inleiding

De vergrijzing neemt in Noord-Holland-Noord snel toe. Het aantal inwoners van 75 jaar en ouder in de Noordkop sterk groeit: van 15.500 in 2020 naar 27.000 in 2040. Dat is een stijging van bijna 75 procent. Deze toename is groter dan het landelijke gemiddelde.

De vergrijzing, in combinatie met een krimpende beroepsbevolking, zet de professionele zorg onder druk. Daarom is een andere aanpak nodig: minder 'zorgen voor', meer 'zorgen dat'. Er zijn zorgen over eenzaamheid, beperkte mobiliteit, moeilijk toegankelijke voorzieningen en een tekort aan geschikte woningen voor senioren.

Deze zorgen zijn er niet alleen in de gemeente Schagen maar spelen landelijk. De overheid heeft in 2022 het **Integraal Zorg Akkoord** hiertoe geschreven. Hierin staat aangegeven dat gezondheid voor iedereen belangrijk is en het mensen helpt een goed leven te leiden. Als de gezondheid kwetsbaar wordt wil iedereen kunnen rekenen op goede, betaalbare zorg en ondersteuning. Deze zorg staat echter onder druk en dreigt vast te lopen. De vraag naar zorg stijgt sneller dan het aanbod. We leven langer en er zijn daardoor steeds meer ouderen ten opzichte van het aantal werkenden.

De zorgsector, de politiek en de samenleving zal aan de slag moeten om de zorg toekomstbestendig te maken. We willen anders en moeten ook anders. Hiervoor zijn een aantal opgaven opgesteld en één daarvan is het versterken van de **sociale basis** en zelfredzaamheid van mensen. Ondersteuning vanuit het sociaal en publiek domein en het aanpakken van niet-zorg gerelateerde vraagstukken zijn hierbij van groot belang. Gemeenten vervullen hierin een essentiële rol.

De **Regiovisie Sociaal Domein Kop van Noord-Holland** is geheel in lijn met onder andere het integraal zorgakkoord ontwikkeld en richt zich op de beweging van zorg naar preventie. Het Sociaal Domein zal toekomstgericht georganiseerd moeten worden. Dit betreft een gezamenlijke opdracht voor alle partners in het sociaal domein maar ook aan inwoners. Ambitie 3 en 4 uit de regiovisie moeten ervoor zorgen dat inwoners zoveel mogelijk zelf en met personen uit hun omgeving aan de slag gaan met het vinden van oplossingen. Vanuit het Sociaal Domein wordt hier ondersteuning bij geboden. De speerpunten vanuit het Seniorenbeleid sluiten hier mooi bij aan.

5. Speerpunt 1: Wmo indicatieproces

5.1 Probleemstelling

Senioren kunnen in een bepaalde fase van hun leven wekelijks te maken hebben met meerdere hulpverleners, zoals wijkverpleegkundigen, casemanagers, welzijnswerkers, therapeuten, huishoudelijke hulpen en meestal een consulent van het wijkteam. Deze consulent stelt vast welke hulp nodig is vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning. De overige zorginzet wordt soms bepaald door de professional zelf, soms de huisarts of een andere instantie. In sommige gevallen moet de inwoner zijn verhaal meerdere keren vertellen terwijl een professional vaak al goed weet wat er nodig is.

Zorgprofessionals, gemeente en inwoners hebben niet altijd dezelfde verwachtingen over het proces of de uitkomst van een melding bij het wijkteam. De samenwerking is niet tussen alle partijen vanzelfsprekend en verloopt daardoor niet altijd soepel. Er is niet met alle zorgpartijen een vast overleg over het Wmo proces. De werkafspraken blijken niet bij alle partijen goed bekend, wat kan zorgen voor onduidelijkheid over verwachtingen en verwarring over rollen en verantwoordelijkheden. Dit kan weer zorgen voor frustratie bij inwoners en professionals. De aanpak van Wmo consulenten kan op punten verschillen, wat soms leidt tot verschillende ervaringen en verwachtingen bij zorgaanbieders en inwoners.

5.2 Doelstelling

Het doel is om het Wmo-indicatieproces voor senioren duidelijker en minder belastend te maken. Dit wordt bereikt door betere samenwerking en afstemming tussen de gemeente en zorgpartners, minder herhaling voor de cliënt en het maken van gezamenlijke werkafspraken. Hierbij moet wel opgemerkt worden dat maatwerk altijd ons uitgangspunt is. Tijdens structurele overlegmomenten worden knelpunten besproken en jaarlijks worden verbeteringen in het proces doorgevoerd.

5.3 Uitvoeringsprogramma

- Vanuit het wijkteam is er structureel overleg met een aantal zorgpartners over de samenwerking. Deze overlegstructuur is sinds 2025 uitgebreid met Geriant en paramedici en zal naar behoefte uitgebreid worden met andere zorgpartners;
- 1 op 1 casusbesprekingen vinden plaats tussen zorgaanbieders en de individuele wijkteamconsulenten;
- Met Geriant is er een pilot gestart waarbij de groepsbegeleiding sneller kan starten als Geriant dit adviseert. Hiermee wordt een kortere doorlooptijd gecreëerd;
- Binnen het wijkteam loopt een project met als doel werkprocessen te optimaliseren, vast te leggen en betere data uit onze systemen te kunnen krijgen. De verwachting is dat in het najaar van 2025 gestart kan worden met de processen van de Wmo. Hiermee creëren wij een eenduidige werkwijze waarbij maatwerk ons uitgangspunt blijft;
- De gemeente Schagen werkt in overleg met de VNG aan de ontwikkeling van “stevige lokale teams”. Dit gaat ook over de rol van het wijkteam bij vragen van een inwoner en de samenwerking met professionals. Deze ontwikkeling is gaande en sluit aan bij programma 9 van de Regiovisie. De gemeente Schagen zal hier vanzelfsprekend op aangehaakt worden;
- In het programma bij ambitie 6 van de Regiovisie is een project opgenomen dat goed

aansluit bij speerpunt 1. Dit project gaat over het effectief en efficiënt beschikken. Het project moet leiden tot een vereenvoudiging van het indicatie proces met meer professionele ruimte. Het streven van dit project is een uniforme werkwijze voor de hele regio. De gemeente Schagen is ook hierop aangehaakt.

5.4 Financiële impact van deze acties

Het optimaliseren van het werkproces is een reguliere taak van de kwaliteitsmedewerker wat ook naar voren komt in het project dat dit najaar voor de Wmo gaat starten. Aanvullende middelen voor dit speerpunt zullen niet nodig zijn.

5.5 Monitoring

In het structurele overleg met zorgpartners zal de onderlinge samenwerking een vast punt op de agenda zijn en daardoor een blijvend punt van aandacht.

Vanuit de Regiovisie is een proces opgenomen voor monitoring op alle projecten. Per project wordt er gekeken naar cijfers en prestaties, naar de sociale impact (ervaren inwoners een verandering) en er wordt gesproken met focusgroepen waar professionals en vrijwilligers in zullen deelnemen.

In het najaar van 2025 zal er een nulmeting gedaan worden. Hiermee creëren we een mooie basis voor groei.

6. Speerpunt 2: doelgroepenvervoer

Doelgroepenvervoer biedt mensen, van jong tot oud, die zich niet met het reguliere openbaar vervoer of andere vervoersmiddelen kunnen verplaatsen, de mogelijkheid om van A naar B te reizen.

Doelgroepenvervoer kan niet los gezien worden van andere publieke vormen van vervoer en mobiliteit. De manier waarop een gemeente het doelgroepenvervoer vorm geeft hangt sterk af van de publieke mobiliteit in een gemeente. Met andere woorden hoe fijnmaziger het openbaar vervoer geregeld is hoe meer mensen met een beperking daar gebruik van kunnen maken. We spreken daarom ook over 'publieke mobiliteit' als het gaat om alle vormen van vervoer waarvoor de inwoner niet een eigen vervoermiddel kan of wil gebruiken. Het gaat hierbij niet alleen om de bus of de trein maar ook deelfietsen of deelauto's. Uiteindelijk gaat het om de bereikbaarheid voor alle inwoners.

Onlangs is het regionale rapport "Toekomstplan publieke mobiliteit" van het bureau Forseti afgerond. Dit plan laat de samenhang van alle vormen van publieke mobiliteit zien en doet verschillende aanbevelingen voor de regio. Het fysiek en sociaal domein van de regio Kop van NH verwerken dit plan tot een concreet voorstel waarin de aanbevelingen zijn verwerkt. Dit voorstel zal aansluiten bij de OV concessie 2027. Publieke mobiliteit moet in samenhang gezien worden en is daarom veelomvattend en complex, want de uitdagingen, dilemma's en doelgroepen zijn divers en de organisatie en verantwoordelijkheden rond de vervoerssystemen zijn versplinterd. Het streven in de regio is om voor het zomer reces 2025 een college voorstel te hebben voor het regionale toekomstplan publieke mobiliteit als gezamenlijk dossier van het fysiek en sociaal domein.

De gemeente Schagen kent al langere tijd zijn eigen uitdagingen rondom het vervoer van inwoners met een verminderde mobiliteit. Dit uitvoeringsplan richt zich dan ook op kleine stapjes die op korte termijn al gezet kunnen worden in de vervoersmogelijkheden voor alle inwoners met een mobiliteitsbeperking (waaronder ook de senioren). Dit staat het grotere regionale plan niet in de weg, sterker nog, het is een eerste stap om verdere samenwerking te verbeteren.

6.1 Probleemstelling

In de gemeente Schagen bieden vele vrijwilligers voor vervoersorganisaties, zoals de Seniorenbus Schagen, de 60+ bus en Graag Gedaan, al jarenlang waardevol vervoer van deur tot deur. Door het teruglopende openbaar vervoer, met name in de dorpskernen, is hun rol steeds belangrijker geworden. Deze inzet is belangrijk en wordt zeer gewaardeerd, maar zowel gebruikers als organisaties lopen tegen praktische grenzen aan. Deze vrijwilligersorganisaties zijn ontstaan in de periode voor de fusie gemeente Schagen. Na de fusie zijn de verschillende organisaties, ieder op hun eigen wijze, verder gegaan met de dienstverlening zoals dat voor die tijd was. Er is geen herschikking of andere vorm van afstemming geweest.

Voor inwoners is het lastig een goed overzicht te hebben en is niet altijd duidelijk welke mogelijkheden er zijn en worden beschikbare middelen niet optimaal benut. Samenwerking tussen vervoerders is beperkt, en doorverwijzing gebeurt nauwelijks. Vanwege beperkte capaciteit geven de organisaties voorrang aan medische ritten (bezoek ziekenhuis, arts etc.). Sociale ritten en voor rolstoelvervoer is het aanbod ontoereikend. In het weekend is dit probleem het grootst. Vrijwilligers zijn onmisbaar, maar hun aantal neemt af. In veel dorpen is vervoer daardoor moeilijk beschikbaar wat grote gevolgen kan hebben als voorzieningen, zoals huisartsenpraktijken, die zich buiten de

kern gaan vestigen. Het gebrek aan actuele ritgegevens maakt het bovendien lastig om gericht te sturen op vraag en aanbod.

Deze situatie maakt het voor veel inwoners, vooral in de dorpen, steeds moeilijker om zelfstandig op pad te gaan of toegang te houden tot zorg, sociale contacten en activiteiten. Er is daarom dringend behoefte aan meer samenhang, beter overzicht en versterking van het vervoersnetwerk. Dit is niet alleen van belang voor de praktische bereikbaarheid, maar ook voor het voorkomen en verminderen van eenzaamheid onder senioren.

Bij het opstellen van de hieronder genoemde punten zijn een aantal zaken afgewogen. Het doelgroepenvervoer kent een regionale en een lokale actielijn. Lokaal gezien is er nog niet eerder een goede samenwerking en/of afstemming geweest met de verschillende vervoersorganisaties. Hierdoor is er geen actueel zicht op eventuele witte vlekken in het vervoersaanbod, in theorie is de hele gemeente gedekt maar in de praktijk ligt dit wellicht anders. De verwachting is dat deze samenwerking oplossingen kan bieden voor de uitdagingen waar we nu voor staan betreffende het deur-tot-deur vervoer in Schagen. De gemeente Schagen heeft veel waardering voor vrijwilligers en wil hen inzet juist koesteren. Het zou niet goed zijn om deze vrijwilligers en hun organisaties aan de kant te schuiven en in te zetten op initiatieven als de Belbus, Hugohopper of de Noordkophopper zonder een verbeterende samenwerking een kans te geven. Daarbij zijn de kosten voor initiatieven als de Belbus hoog (rond de € 300.000) en komen daarmee boven de drempel van de aanbestedingsplicht. Een aanbesteding betekent een langer durend traject met een nog onzekere uitkomst. De verwachting is dat we met de acties die hieronder beschreven staan snel resultaat hebben. Daarbij speelt er een regionale actielijn waar het fysiek en het sociaal domein een gezamenlijk voorstel aan het voorbereiden zijn over publieke mobiliteit in de bredere zin van het woord. Dit voorstel omvat een verbetering van het vervoer voor de hele regio.

6.2 Doelstelling

De gemeente Schagen werkt samen met vrijwillige vervoersorganisaties aan een toegankelijk, overzichtelijk en betrouwbaar netwerk voor deur-tot-deur vervoer. Dit netwerk moet goed aansluiten op de behoeften van alle inwoners, met extra aandacht voor senioren. De eigenheid van de vervoerders blijft behouden, terwijl samenwerking en afstemming actief worden versterkt. Het streven is om een gezamenlijk vervoersnetwerk te realiseren dat de woonkernen in Schagen zo optimaal mogelijk worden bediend.

6.3 Uitvoeringsprogramma

- Om samenwerking te stimuleren tussen de verschillende vrijwilligers vervoerdersorganisaties is er structureel afstemming nodig naar behoefte over de werkwijze planning en communicatie;
- Uitgangspunt is helderheid en overzicht voor de inwoners bij het regelen van vervoer. Met de betrokken vervoersorganisaties wordt afgestemd hoe dit zo goed mogelijk te regelen, waarbij voorop staat dat de eigenheid van de verschillende organisaties behouden blijft. Hiervoor worden verschillende scenario's uitgewerkt en besproken met de diverse vrijwilligersorganisaties;
- Door de intensievere samenwerking zal blijken of er behoefte is aan de aanschaf van een extra rolstoelbus en indien nodig vragen we hiervoor een bijdrage aan de raad;
- We ondersteunen de werving van vrijwilligers daar waar mogelijk, mogelijk kan de inzet van een maatschappelijke makelaar (wens vanuit Burgerakkoord) hier behulpzaam bij zijn;
- Indien er niet-oplosbare witte vlekken blijven bestaan, ook na intensievere samenwerking

en afstemming, onderzoeken we een eventuele aanvulling in de vorm van Automaatje van de ANWB;

- Indien er (6 maanden na de start van de intensievere samenwerking) niet-oplosbare witte vlekken blijven bestaan kan het voorstel gedaan worden om alsnog een aanbesteding in te zetten voor een partij zoals bijvoorbeeld de belbus.
- Er komt regelmatig een update van het vervoersboekje op de gemeentelijke website;
- We ontwikkelen een seniorenengids/gemeentegids waarin doelgroepenvervoer overzichtelijk zal worden beschreven.

Deze aanpak sluit aan bij de Lokale Inclusie Agenda 2024–2028, waarin toegankelijk vervoer en gelijke toegang tot voorzieningen een belangrijke pijler vormen van een inclusieve gemeente.

6.4 Financiële impact van deze acties:

Nadere uitwerking zal duidelijk maken welke kosten nodig zijn voor verbetering van het doelgroepenvervoer. Daarnaast zullen er kosten gemaakt worden voor de Seniorenengids/gemeentegids. Deze zullen rond de € 12.500,- bedragen.

6.5 Monitoring/evaluatie:

Bij het structurele overleg tussen de vervoersorganisaties zal de samenwerking een vast punt op de agenda zijn maar ook eventuele witte vlekken in het vervoersaanbod moeten hier besproken worden. Deze signalen van witte vlekken kunnen op verschillende manier binnen komen. Vanuit vervoerders zelf, vrijwilligersorganisaties maar ook vanuit vragen van inwoners aan het wijkteam.

6.6 Communicatie

De wijkteams en vrijwilligersorganisaties zullen op de hoogte worden gebracht van de verbeteringen op het doelgroepenvervoer. Dit zal voorlopig ook nog meegenomen worden in het vervoersboekje en op de website. Daarnaast zal het doelgroepenvervoer een hoofdstuk zijn in de nieuw te ontwikkelen Seniorenengids/gemeentegids.

7. Speerpunt 3: Andere woonvormen

7.1 Regionale woonzorgvisie:

Er wordt momenteel een regionale woonzorgvisie opgesteld door de vier gemeenten uit de Kop van Noord-Holland (vaststelling naar verwachting eind 2025).

Deze visie heeft tot doel de woonzorgopgaven inzichtelijk te maken en op te nemen in het vereiste woonprogramma van de gemeenten. Regionaal worden de woonopgaven zo met elkaar afgestemd om te komen tot een gecoördineerde realisatie daarvan.

Naast de reguliere nieuwbouwprogramma's met geschikte woningen voor senioren, zal deze visie ondersteunend zijn op de vraag hoe er invulling gegeven kan worden aan de toenemende vraag naar woningen met zorg en de ondersteuning die daarvoor nodig is voor senioren en andere aandachtsgroepen.

7.2 Probleemstelling

Het aantal senioren in Schagen neemt sterk toe, met een opvallende groei in de groep oudere

senioren. Deze dubbele vergrijzing verandert de woonvraag in de gemeente ingrijpend.

We zien tevens dat het aantal alleenstaanden groeit. Steeds meer mensen blijven tot op hoge leeftijd zelfstandig wonen in (vaak) te grote of niet toegankelijke woningen.

Veel senioren wonen nu in eengezinswoningen die niet aansluiten bij hun levensfase.

Doorstromen naar een geschiktere woning is echter niet eenvoudig. Er is een tekort aan levensloopbestendige, toegankelijke en betaalbare woningen. Daarbij valt een groeiende groep inwoners tussen wal en schip: hun inkomen is te hoog voor sociale huur, maar te laag voor de particuliere huursector.

Net als in de rest van Nederland staat Schagen voor een forse woningbouwopgave. Het is belangrijk dat in nieuw te ontwikkelen woningbouwplannen voldoende geschikte woonruimte voor senioren wordt meegenomen. Tegelijk moet er ook worden gekeken naar mogelijkheden binnen bestaande wijken, zodat senioren in hun vertrouwde omgeving kunnen blijven wonen, dicht bij familie, vrienden en hun sociaal netwerk.

Omdat woningen voor senioren vaak ook geschikt zijn voor andere doelgroepen, zoals jongeren en alleenstaanden, is het wenselijk om te spreken van levensloopbestendige woningen of woningen voor één- of tweepersoonshuishoudens. Daarmee wordt gebouwd aan een inclusieve en toekomstbestendige woning voorraad.

7.3 Doelstelling

De gemeente Schagen wil het aanbod van toegankelijke, levensloopbestendige en betaalbare woningen vergroten, zodat senioren langer zelfstandig kunnen wonen in hun eigen omgeving.

Deze doelstelling sluit aan bij de woonzorgvisie en draagt bij aan de Lokale Inclusie Agenda, door te investeren in toegankelijke en inclusieve woonomgevingen voor álle inwoners.

7.4 Uitvoeringsprogramma

- Gerelateerd aan de demografische bevolkingsgroei in Schagen is een behoefteonderzoek gedaan naar seniorenwoningen. Niet alleen de aantallen maar ook de omschrijving van een seniorenwoning is onderzocht;
- Uit dit onderzoek is gebleken dat er behoefte is tot 2040 aan circa 660 nultredenwoningen, 1750 woningen geclusterd en 230 zorggeschikte woningen. De definities van deze woningen worden in de regionale Woonzorgvisie gedetailleerd omschreven. De doelstelling is om deze aantallen zoveel mogelijk in de vereiste woonprogramma's van de nieuwbouwprojecten in Schagen te vertegenwoordigen door een vast percentage van deze woningtypen op te nemen;
- Er zijn verdergaande gesprekken met de stichting "Wonen met een Z-tje" om dit initiatief (ook voor andere doelgroepen) uit te rollen binnen de gemeente schagen;
- Het landelijke regelgeving omtrent mantelzorgwoningen is in de gemeente schagen omgezet in generatiewoningen beleid en is ingegaan op 1 januari 2025. De regelgeving rondom het plaatsen van een (mantelzorg) woning is hiermee versoepeld;
- In Muggenburg-Zuid worden 314 woningen gebouwd verdeeld in 68 nultreden/of levensloopbestendige woningen en 248 appartementen. Gezien het totaal van 726 woningen in dit plan is het aandeel seniorenwoningen fors, namelijk 43%;
- Het sociaal domein is aangesloten bij de ontwikkeling van de nieuwbouwwijken en bij de ontwikkeling van de gebiedsvisies;
- Bij elk nieuwbouwproject wordt een vast percentage levensloopbestendige woningen (0-treden woning) opgenomen in het vereiste woonprogramma;
- De gemeente werkt samen met Wonen plus Welzijn en de Wooncompagnie door een senioren woonadviseur in te zetten. Deze staat klaar voor inwoners vanaf 55 jaar en ouder die behoefte hebben aan advies en ondersteuning over vragen bij verhuizing, bijv. inschrijving via Woonmatch of woningaanpassing in het kader van langer zelfstandig kunnen wonen;
- Om de doorstroming te stimuleren onderzoeken de gemeente Schagen, Wooncompagnie, gemeente Hollands Kroon, Woningstichting Anna Paulowna en Beter wonen momenteel gezamenlijk of er voor een 65+ verhuisvoordeelregeling draagvlak is. Wooncompagnie heeft met deze regeling een pilot gedraaid in de Zaanstreek. Senioren die in een grote eengezinswoning wonen en graag kleiner willen wonen, kunnen met deze regeling voorrang krijgen op een kleinere (nieuwbouw)woning met behoud van de oude huur gedurende 3 jaar. Voor de financiering hiervan wordt ook gekeken of de provincie hieraan kan bijdragen;
- De Wooncompagnie heeft een pilot waarin de mogelijkheden rondom woningsplitsen wordt onderzocht.

7.5 Financiële impact van deze acties:

Er zijn geen directe kosten voor de gemeente op dit speerpunt. Mogelijk dat de pilots vanuit de Wooncompagnie in een latere fase extra kosten kunnen opleveren.

7.6 Monitoring/evaluatie:

De gemeente Schagen heeft een Woningbouwprojecten dashboard en daarin wordt bijgehouden hoeveel seniorenwoningen er in de nieuwbouw projecten worden gebouwd. Dit geeft een goed overzicht in relatie tot de streefgetallen.

7.7 Communicatie

Bij ieder nieuwbouwproject kunnen inwoners meepraten over het woningbouwplan. Dit wordt bij ieder nieuw project gedaan.

8. Speerpunt 4: Gemeenschapszorg

Gemeenschapszorg is niet een onderwerp dat enkelvoudig te ontwikkelen is. Het is een cultuursomslag en dat kost tijd. Onze samenleving is tot nog toe sterk gericht op individuele autonomie en professionele hulp. Zorgverleners worden getraind op afbakening, protocollen en aansprakelijkheid. Gemeenschapszorg vraagt juist om loslaten, vertrouwen en ruimte geven aan anderen. Dit kan botsen met professionele kaders. Het kan ook voor een gemeente spannend zijn om verantwoordelijkheid te delen met een gemeenschap die ze niet volledig kunnen sturen en meten. Toch is gemeenschapszorg heel belangrijk en een noodzakelijke aanvulling op professionele hulp. Het bevordert verbinding, onderlinge steun en het verminderen van eenzaamheid en uitsluiting. Mensen floreren als ze zélf kunnen bijdragen, betrokken zijn en betekenis ervaren. Dat versterkt veerkracht en welzijn. In plaats van standaardoplossingen komt er ruimte voor wat écht past bij mensen in hun eigen leefomgeving.

8.1 Probleemstelling

Iedereen wil ouder worden, maar niemand wil zich oud voelen. Een groep senioren in de gemeente Schagen ervaart onvoldoende sociale contacten, een beperkt netwerk of heeft moeite om deel te blijven nemen aan het maatschappelijk leven. Dit terwijl het hebben van een sociaal netwerk en dagelijkse betekenisvolle contacten juist cruciaal zijn voor de gezondheid en het welzijn van senioren. Hierdoor blijven inwoners langer vitaal en worden zorgvragen voorkomen, minder zwaar of uitgesteld.

Hoewel het in dit uitvoeringsplan gaat over Seniorenbeleid wil de gemeente Schagen de buurtkamers geschikt maken voor alle inwoners uit de buurt. Het zou een fijne plek moeten zijn waar een ieder (0-100 jaar) terecht kan voor ontmoeting, een vraag over zorg of gewoon een kopje koffie.

In de nieuwe overeenkomst van de buurtkamers moet nog concreet gemaakt worden hoe die toekomstige functies eruit gaan zien. Ook de verbreding van de doelgroep is nog niet beschreven

8.2 Doelstelling

De gemeente Schagen zet in op het versterken van gemeenschapszorg door in iedere kern

buurtkamers te ontwikkelen tot herkenbare, toegankelijke en inclusieve ontmoetingsplekken. In deze buurtkamers kunnen inwoners elkaar ontmoeten, ervaringen delen en elkaar leren kennen. Dit zal niet gekoppeld zijn aan een leeftijd of beperking van een inwoner. Zo ontstaat er een netwerk van betrokkenheid, waarin mensen elkaar ondersteunen en zorgen met elkaar worden gedeeld. De gemeente faciliteert de samenwerking tussen bestaande initiatieven, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties, zodat goede ideeën beter benut worden en gemeenschapszorg in alle woonkernen tot bloei kan komen.

Buurtkamers vormen de voedingsbodem voor een samenleving waarin ontmoeting, informele zorg en sociale samenhang centraal staan. Ze dragen bij aan het verminderen van eenzaamheid en aan het versterken van onderlinge betrokkenheid. Voor inwoners die te maken hebben met thema's als hittestress, energiearmoede kan een buurtkamer een plek zijn om hier even los van te komen. Deze ambitie sluit aan bij de Lokale Inclusie Agenda en het landelijke actieprogramma Eén tegen Eenzaamheid.

8.3 Uitvoeringsprogramma

- Er wordt aan een addendum geschreven samen met Samen, Wonen plus Welzijn, Wooncompagnie en Woonzorg Nederland over de invulling van de hernieuwde buurtkamers;
- In de hernieuwde buurtkamers zal een brede doelgroep zich thuis voelen. Denk hierbij aan inwoners die te maken hebben met thema's als hittestress, energiearmoede maar ook inwoners met geheugenproblematiek;
- We integreren de uitgangspunten voor dementievriendelijke ontmoetingsplek in de hernieuwde buurtkamers waarvoor we ons laten adviseren door de stichting Alzheimer Nederland;
- We stellen een projectgroep aan met de 5 convenantpartners, onder regie van de gemeente Schagen om de uitwerking van de hernieuwde buurtkamers tot uitvoering te brengen.
- Er wordt een programma van eisen opgesteld waar een buurtkamer in de gemeente Schagen minimaal aan moet voldoen;
- De hernieuwde buurtkamers van bovengenoemde convenantpartners worden gezien als pilot voor eventuele uitbreiding naar andere woonkernen (in welke vorm dan ook) waar op dit moment nog geen buurtkamer is;
- We vragen Wonen plus Welzijn om hun project "omzien naar elkaar" en eventueel andere activiteiten gericht op gemeenschapszorg een basis te geven in de hernieuwde buurtkamers;
- We nodigen overige maatschappelijke partners uit om hun aanbod te koppelen aan de buurtkamers;
- De buurtkamers worden opgenomen in de Seniorengids/gemeentegids;
- We stimuleren het gebruik van What's app groepen in buurten;
- In programma 3 van de Regiovisie is het project 'Het huis van de Kop' opgenomen. Het doel van dit project is om ervoor te zorgen dat iedere wijk of woonkern in de regio beschikt over een laagdrempelige ontmoetingsplek waar inwoners terecht kunnen voor sociale contacten, activiteiten en ondersteuning. De gemeente Schagen blijft actief betrokken in de

coalitie van ambitie 3. We blijven onze lokale inzet afstemmen op de regionale koers en zoeken actief de samenwerking met partners in de regio;

- In programma 4 van de Regiovisie is het project 'Jouw netwerk, jouw kracht' opgenomen. Dit project behelst een communicatiecampagne waarin inwoners geïnformeerd worden over het belang van het hebben van een sterk eigen netwerk en hoe deze te realiseren.

8.4 Financiële impact van deze acties:

Een buurtkamer zou zo veel mogelijk van de buurtbewoners zelf moeten zijn, als zij zich eigenaar voelen gaat een buurtkamer pas echt leven en aansluiten op de behoeften van de buurt. Dit gaat echter niet vanzelf. Zoals gezegd kost een cultuuromslag tijd en daarom zal er de eerste jaren juist geïnvesteerd moeten worden in deze cultuuromslag door een organisatie die expert is op het gebied van welzijn. De inschatting is dat het aantal uur dat hiervoor nodig is op termijn aangepast kan worden maar dat zal uit de monitoring moeten blijken. Er zal een passend financieel overzicht gemaakt worden met betrokken partners en zo nodig bij de raad worden ingediend.

8.5 Monitoring/evaluatie:

Vanuit de Regiovisie is een proces opgenomen voor monitoring op alle projecten. Per project wordt er gekeken naar cijfers en prestaties, naar de sociale impact (ervaren inwoners een verandering) en er wordt gesproken met focusgroepen waar professionals en vrijwilligers in zullen deelnemen. Gezien de overlap met projecten uit ambitie 3 en 4 zullen we voor dat deel gebruik maken van het monitoringsproces dat daarvoor wordt opgezet.

Op 13 januari 2025 is er een bijeenkomst geweest met senioren over gemeenschapszorg. Het is goed om deze groep senioren blijvend te betrekken en een actieve rol te geven in de evaluatie van dit speerpunt.

8.6 Communicatie

In de nog te ontwikkelen Seniorengids/gemeentegids zullen de buurtkamers en aanverwante activiteiten beschreven worden.

Het uitvoeringsplan zal als terugkoppeling gestuurd worden naar de senioren die aanwezig waren op de bijeenkomst 13 januari 2025. Hierbij zal hen ook de vraag gesteld worden of zij blijvend betrokken willen zijn bij de vervolgacties. Zo nodig zal afstemming plaatsvinden met overlappende werkgroepen vanuit het Burgerakkoord.

9. Overzicht met overige belangrijke aandachtspunten voor senioren

9.1 Daadwerkelijke ondersteuning voor de mantelzorger

De gemeente Schagen subsidieert het Mantelzorgcentrum waardoor hulp en ondersteuning voor inwoners gratis toegankelijk is. Denk hierbij aan:

- Kennis op het gebied van wet- en regelgeving;
- Aandacht en ondersteuning in een persoonlijk gesprek;
- Onafhankelijke cliëntondersteuning bij aanvraag van zorg en voorzieningen;
- Overnemen van regeltaken, als dat gewenst is ;

- Regelt respijtzorg, zodat een mantelzorger even vrij is van de zorg;
- Stuurt regelmatig informatie en tips via de digitale nieuwsbrief;
- Organiseert activiteiten met uiteenlopende onderwerpen;
- Verzorgt de Mantelzorgwaardering

In de ondersteuning vanuit het Mantelzorgcentrum is geen afspraak gemaakt over 24/7 bereikbaarheid. Indien dit aan de orde is hebben deze inwoners in de regel een indicatie vanuit de Wet langdurige zorg. Vanuit die regeling is, zo nodig, 24/7 ondersteuning mogelijk.

9.2 Realiseer meer bewegingsplekken voor volwassenen/senioren door de gehele gemeente

Er wordt integraal gewerkt aan een inclusief speelbeleid, waarbij de senioren een belangrijk onderdeel zullen zijn van “spelen”.

9.3 Stimuleer alle ontmoetingsplekken voor senioren

Zie hiervoor speerpunt 4 waar de ontwikkeling van de buurtkamers aan is toegevoegd

We stimuleren een beweegvriendelijke leefomgeving, dat is een inclusieve leefomgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen, spelen, sporten en te ontmoeten.

9.4 Stimuleer het opzetten van activiteitengroepen

De gemeente Schagen subsidieert Team Sportservice. Zij organiseren tal van sportieve activiteiten voor senioren. Zo zijn er in de gemeente Schagen verschillende beweeggroepen, wandelgroepen en activiteiten om het (veilig) fietsen te bevorderen. Zie hiervoor de website www.teamssportservice.nl

9.5 Draag zorg voor respijtzorg bij mantelzorgers

De regio Kop van Noord-Holland is betrokken bij het project Logeren zonder zorgen dat op 1 januari 2025 van start is gegaan. Het is een samenwerking tussen de Kop van NH en de regio Alkmaar en het Mantelzorgcentrum.

Vanuit het project Logeren zonder Zorgen is het gelukt om de logeervergoedingen op één niveau te krijgen. De logeervergoedingen waren per gemeente verschillend, net als de aanmeldprocedure. In 2025 willen de gemeenten het makkelijker maken voor mensen om logeerszorg te regelen. De gemeenten werken hierbij nauw samen met het Mantelzorgcentrum en de projectleider die door de samenwerkingsverbanden VONK (Vitaal Oud in Noord-Kennemerland) en Van Vergrijzing naar Vernieuwing (VVNV) is aangesteld. Een eenduidige werkwijze zorgt tevens voor een efficiënte werkwijze en de mantelzorger hoeft maar één keer zijn verhaal te doen. Het Mantelzorgcentrum heeft nu ook de beschikking over respijthulp die ingezet worden om de zorg over te nemen wanneer een mantelzorger een paar uurtjes te ontzorgen.

9.6 Realiseer een loket voor ondersteuning met internet en computers in de bibliotheek

Het Informatiepunt Digitale Overheid is er voor mensen die moeite hebben met digitale dienstverlening en vragen hebben over het regelen van zaken met de overheid. Wonen plus Welzijn verzorgt dit vanuit de bibliotheek in Schagen en Tuitjenhorn. Daarbij wordt er vanuit de bibliotheken een digihulplijn gefaciliteerd. Ook hier kunnen senioren met allerlei digitale

vraagstukken terecht. De verwachting naar de toekomst toe is dat dit soort informatiepunten (ook) belegd worden in de buurtkamers.

Daarnaast heeft Wonen plus Welzijn Digibron. Dat betreft een groep vrijwilligers die helpen bij computer vaardigheden en vraagstukken.

9.7 Zorg op korte termijn dat de mogelijkheden van “vervoer van deur tot-deur” voor senioren optimaal benut gaan worden.

Zie uitwerking speerpunt 2

9.8 Zorg voor een veilige infrastructuur als stoepen en fiets- en wandelpaden in wijken waar senioren veel gebruik hiervan maken.

Het Gehandicaptenplatform gaat voortaan aanschuiven bij de LIOR (Leidraad inrichting openbare ruimten). Zij hebben daarin de focus voor toegankelijkheid in de brede zin van het woord (niet alleen voor senioren). Daarnaast is de inclusieagenda gericht op ambities, ook al het gaat om toegankelijkheid. In het vastgoedbeleid is toegankelijkheid nu ook een vast onderdeel, verwoord in een nieuwe NEN norm.

9.9 Denk “out-of-the-box” bij het ontwikkelen van beleid om senioren langer in hun eigen omgeving te laten functioneren

Bij de ontwikkeling van het seniorenbeleid is out-of-the-box gedacht. Door ons brede netwerk van allerlei zorg- en welzijnspartijen en de gesprekken met inwoners hebben we een breed scala aan mogelijkheden afgewogen.

9.10 Het huidige subsidiebeleid is vooral gericht op sport en jongeren. Houd er rekening mee dat bij initiatieven om senioren betrokken te houden bij de samenleving ook een groter beroep moet kunnen worden gedaan op subsidieregelingen.

In het huidige subsidiebeleid is het volgende uitgangspunt opgenomen:

Focus op de vitale ouderen: het sociaal-maatschappelijk kapitaal voor de zelfredzame samenleving, ook op het vlak van zorg

Diverse activiteiten voor senioren ontvangen reeds subsidie en een aanvraag vanuit of gericht op senioren is geen uitsluiting voor subsidie.

10. Tot slot

Met dit uitvoeringsprogramma kiest de gemeente Schagen bewust voor een praktische en toekomstgerichte aanpak van seniorenbeleid.

In een samenleving die vergrijst, willen wij dat iedere senior in onze gemeente zich gezien, gesteund en verbonden voelt.

We investeren in samenwerking, nabijheid en inclusie. Niet alleen voor de senior van vandaag, maar ook voor de generatie van morgen. Samen met inwoners, vrijwilligers, organisaties en partners bouwen we aan een gemeenschap waarin ouder worden als waardevol wordt gezien en waarin iedereen mee kan blijven doen.

Dit programma is geen eindpunt, maar een levend document. We blijven luisteren, leren en

bijsturen waar nodig. Want samen maken we Schagen tot een plek waar het prettig ouder worden is.